

Արցախի Հանրապետության անշարժ գույքի շուկան 2019թ. երկրորդ եռամսյակում (վերլուծություն)

Հոդվածում ներկայացված է Արցախի Հանրապետության էկոնոմիկայի և արտադրական ենթակառուցվածքների նախարարության աշխատակազմի անշարժ գույքի կադաստրի վարչության բաժինների կողմից 2019 թվականի երկրորդ եռամսյակի ընթացքում իրականացված անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցումների համեմատական վերլուծությունը՝ 2019թ. առաջին և 2018թ. երկրորդ եռամսյակների նկատմամբ, ինչպես նաև հանրապետության անշարժ գույքի առաջարկի շուկայի դիտարկումների արդյունքերը:

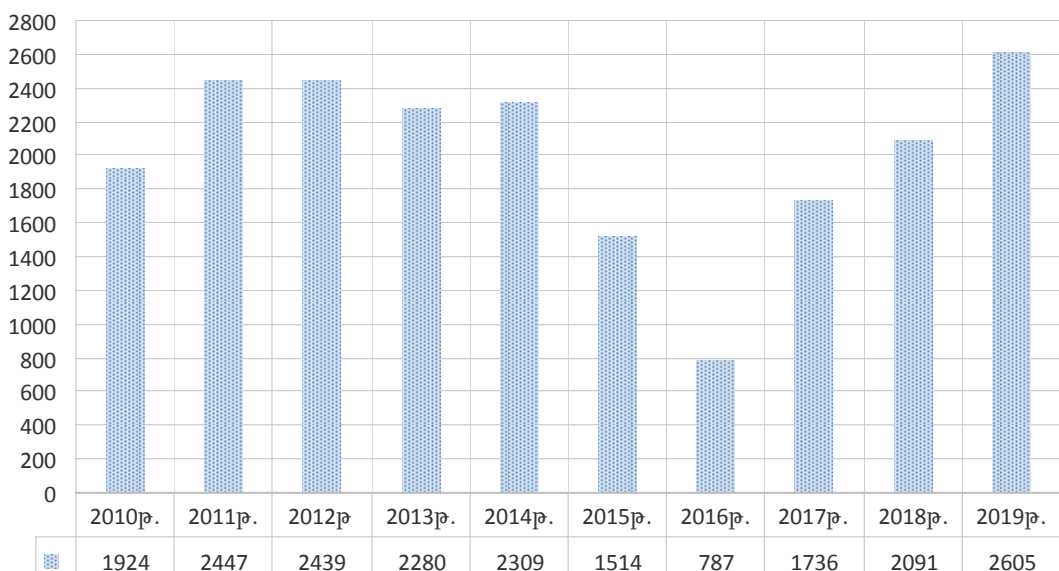
Հոդվածում ներկայացվող Ստեփանակերտ քաղաքում և հանրապետության շրջկենտրոններում անշարժ գույքի շուկայական արժեքները ձևավորվել են անշարժ գույքի կադաստրի վարչության բաժինների կողմից գրանցված առուվաճառքի պայմանագրային գների և առաջարկվող գների վերլուծության արդյունքում:

2019թ. երկրորդ եռամսյակում հանրապետությունում իրականացվել է 2605 միավոր անշարժ գույքի նկատմամբ գործարքից ծագող իրավունքի պետական գրանցում, որոնց քանակը 2019թ. առաջին եռամսյակի համեմատ աճել է 32.0%-ով, իսկ 2018թ. երկրորդ եռամսյակի համեմատ՝ 24.6%-ով:

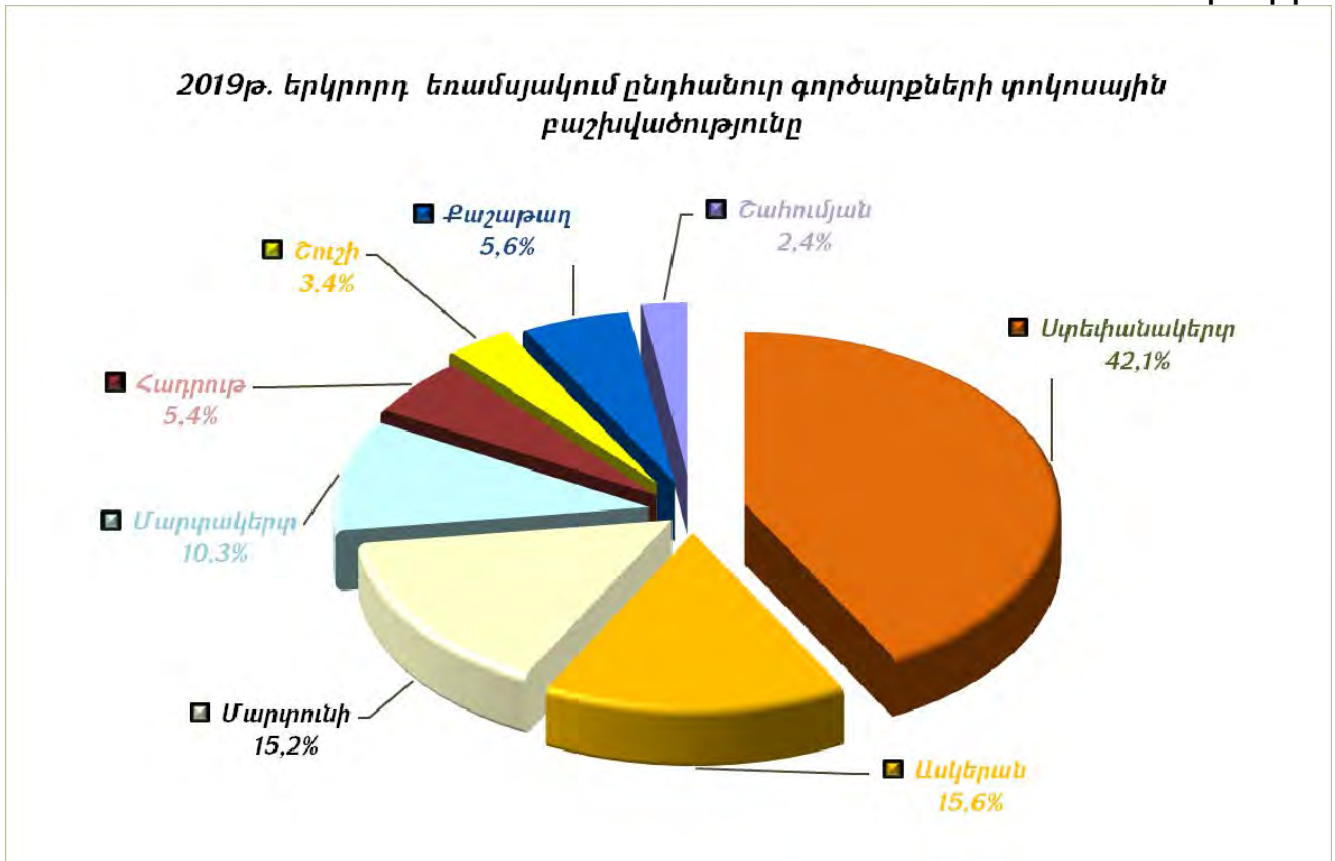
2010-2019թթ. թվականների երկրորդ եռամսյակի ընթացքում իրականացված անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցումների քանակական համեմատությունը ներկայացված է գծապատկեր 1.1-ում.

Գծապատկեր 1.1

**Հանրապետությունում երկրորդ եռամսյակի ընթացքում
իրականացված ընդհանուր գործարքներն ըստ տարիների**

2019 թվականի երկրորդ եռամսյակում անշարժ գույքի նկատմամբ իրականացված գործարքների ծավալներն ըստ շրջանների և Ստեփանակերտ քաղաքի ներկայացված են գծապատկեր 1.2-ում

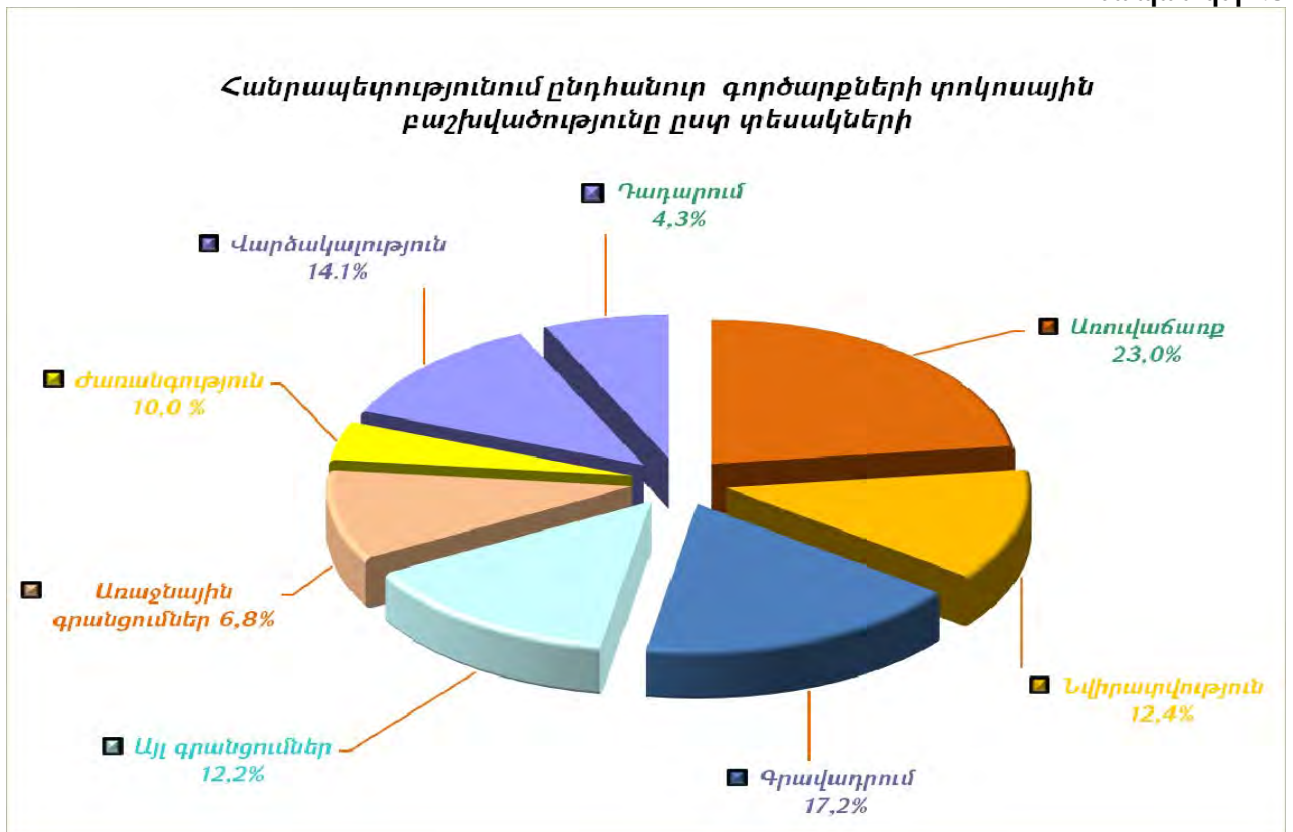
Անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցումների քանակի առավել բարձր տոկոսաչափ արձանագրվել է Ստեփանակերտում՝ 42,1%(2019թ. I եռամսյակում՝ 38,7%), իսկ ցածր՝ Շահումյանի 2,4% (2019թ. I եռամսյակում՝ Շուշիի 3,4%) շրջաններում:

2019թ. երկրորդ եռամսյակում հանրապետությունում անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցումների քանակի փոփոխումներն՝ ըստ Ստեփանակերտ քաղաքի ու շրջանների 2019թ. առաջին և 2018 թ. երկրորդ եռամսյակների նկատմամբ, ունեն հետևյալ բաշխվածությունը.

Աղյուսակ 1.1

Տարածաշրջանը	II եռամսյակ 2018թ.	փոփոխումը	II եռամսյակ 2019թ.	փոփոխումը	I եռամսյակ 2019թ.
Ստեփանակերտ	959	14,4%	1097	43,8%	763
Ասկերան	342	18,7%	406	21,2%	335
Մարտունի	301	31,2%	395	46,8%	269
Մարտակերտ	146	84,2%	269	41,6%	190
Հաղրուֆ	93	51,6%	141	48,4%	95
Շուշի	79	12,7%	89	32,8%	67
Քաշաթաղ	108	35,2%	146	-11,0%	164
Շահումյան	63	-1,6%	62	-31,9%	91
Հանրապետություն	2091	24,6%	2605	32,0%	1974

2019 թվականի երկրորդ եռամսյակում անշարժ գույքի նկատմամբ իրականացված գործարքներն ըստ տեսակների բաշխված են հետևյալ կերպ.

Աղյուսակ 1.2-ում ներկայացված է 2019թ. երկրորդ եռամսյակում հանրապետությունում անշարժ գույքի նկատմամբ իրականացված գրանցումների քանակական համեմատությունը ըստ գործարքների տեսակների 2018թ. երկրորդ և 2019թ. առաջին եռամսյակների նկատմամբ.

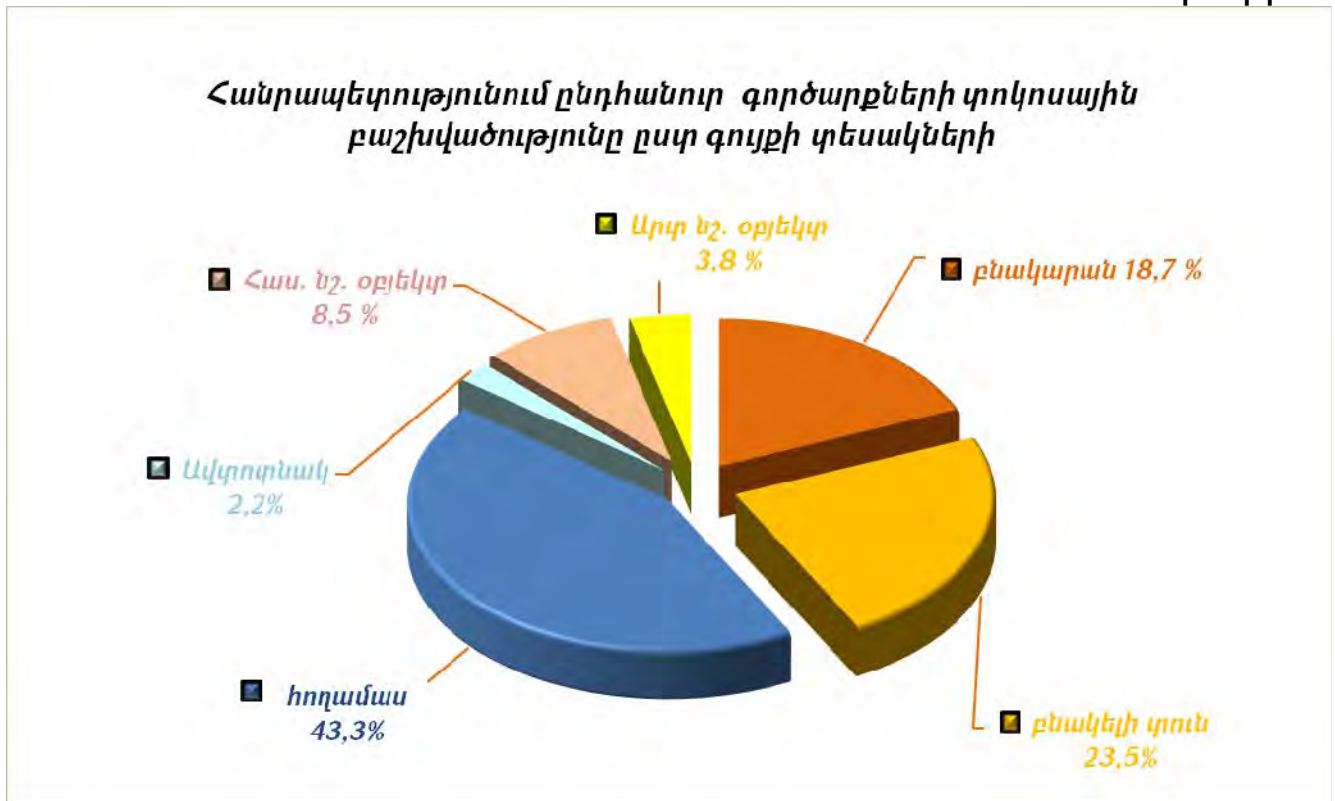
Աղյուսակ 1.2

Գործարքի տեսակը	II եռամսյակ 2018թ.		II եռամսյակ 2019թ.		I եռամսյակ 2019թ.
	Գրանցումներ	Ֆոկոխումը	Գրանցումներ	Ֆոկոխումը	
ԱՌՈՒՎԱՃԱՌՔ	496	20,8%	599	32,2%	453
ՆՎԻՐԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	248	30,6%	324	15,7%	280
ՓՈՒՆԱՆԿՈՒԹՅՈՒՆ	16	-93,8%	1	-66,7%	3
ՎԱՐՁԱՎԱԼՈՒԹՅՈՒՆ	247	49,0%	368	29,6%	284
ԿԱՌՈՒՑԱՊԱՏՈՒՄ	70	-38,6%	43	-2,3%	44
ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ	175	48,6%	260	22,1%	213
ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄ	9	2,1 անգ.	19	90,0%	10
ՍԵՓԱԿԱՆԱՇՆՈՐՀՈՒՄ	0	2-ով ավել	2	-71,4%	7
ԱՌԱՋՆԱՅԻՆ ԳՐԱՆՑՈՒՄ	244	-27,9%	176	12,8%	156
ԱՅԼ ԳՐԱՆՑՈՒՄ	156	61,5%	252	13,5%	222
ԳՐԱՎԱԴՐՈՒՄ	333	34,8%	449	2,3 անգ.	196
ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԴԱՂԱՐՈՒՄ	97	15,5%	112	5,7%	106
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	2091	24,6%	2605	32,0%	1974

2019թ. երկրորդ եռամսյակում անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցումներում բարձր տոկոսաչափ կազմել են առավաճառքի գործարքները՝ 22.9% (2019թ. I եռամսյակում՝ 22.0%), ցածր փոխանակության գործարքները՝ 0.1% (2019թ. I եռամսյակում՝ 0.2%):

Ստորև գծապատկերներում ներկայացվում է հանրապետությունում 2019թ. երկրորդ եռամսյակում անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցումների տոկոսային բաշխվածությունը ըստ գույքի տեսակների.

Գծապատկեր 1.4

2018թ. երկրորդ, 2019թ. առաջին և երկրորդ եռամսյակներում անշարժ գույքի նկատմամբ իրականացված իրավունքների պետական գրանցումների քանակական փոփոխություններն ըստ անշարժ գույքի առանձին տեսակների, հետևյալն են.

Աղյուսակ 1.3

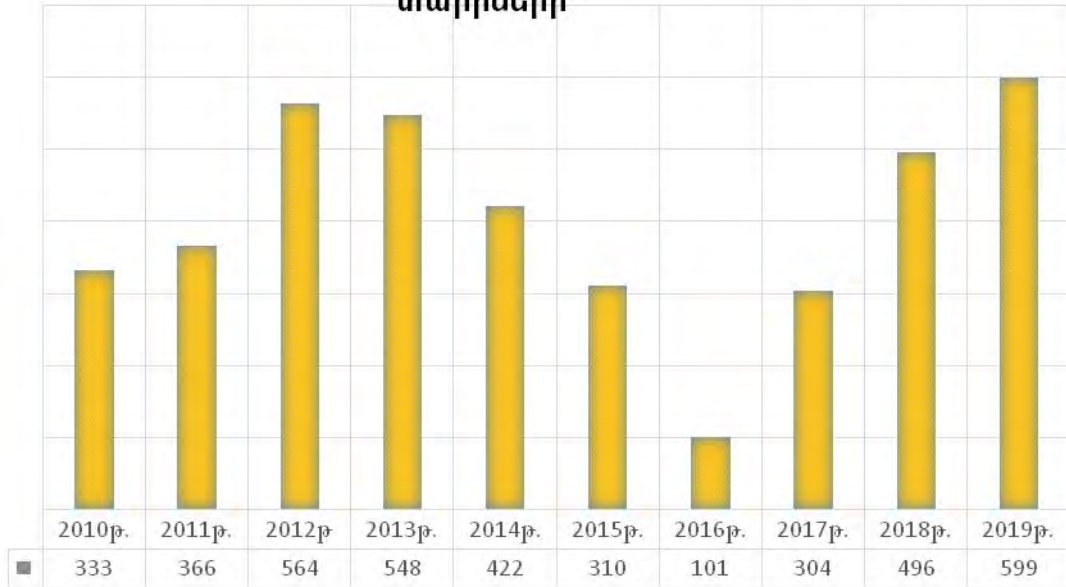
Հ/հ	Անշարժ գույքի տեսակները	Անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցումների քանակը				
		II եռամսյակ 2018թ.	փոփոխումը	II եռամսյակ 2019թ.	փոփոխումը	I եռամսյակ 2019թ.
1	բազմաբնակարան շենքի բնակարան	435	12,2%	488	99,2%	245
2	բնակելի տուն /առանձնատուն/	504	21,2%	611	32,8%	460
3	հասարակական նշ. օբյեկտ	225	-1,8%	221	3,3%	214
4	արտադրական նշ. օբյեկտ	64	56,3%	100	-2,9%	103
5	ավտոտնակ	68	-16,2%	57	35,7%	42
6	հողամաս	795	41,9%	1128	24,0%	910
	Ընդամենը	2091	24,6%	2605	32,0%	1974

2019թ. երկրորդ եռամսյակում հանրապետությունում իրականացվել է 599 առուվաճառքի գործարքից ծագող իրավունքի պետական գրանցում, որոնց քանակը 2019թ. առաջին եռամսյակի համեմատ աճել է 32.2 %-ով, իսկ 2018թ. երկրորդ եռամսյակի համեմատ՝ 20.8%-ով: Առուվաճառքի գործարքներից ծագող իրավունքների պետական գրանցումները կազմել են անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցումների քանակի 23.0%-ը(2019թ. I եռամսյակում՝ 22.9%):

2010-2019թթ. թվականների երկրորդ եռամսյակի ընթացքում իրականացված անշարժ գույքի նկատմամբ առուվաճառքի գործարքների քանակական համեմատությունը ըստ տարիների ներկայացված է գծապատկեր 1.5-ում.

Գծապատկեր 1.5

Հանրապետությունում երկրորդ եռամսյակի ընթացքում իրականացված առուվաճառքի գործարքներն ըստ տարիների

2018թ. երկրորդ, 2019թ. առաջին և երկրորդ եռամսյակներում Ստեփանակերտ քաղաքում և հանրապետության շրջաններում առուվաճառքի գործարքներից ծագող իրավունքների պետական գրանցումների քանակի փոփոխություններն ունեն հետևյալ բաշխվածությունը.

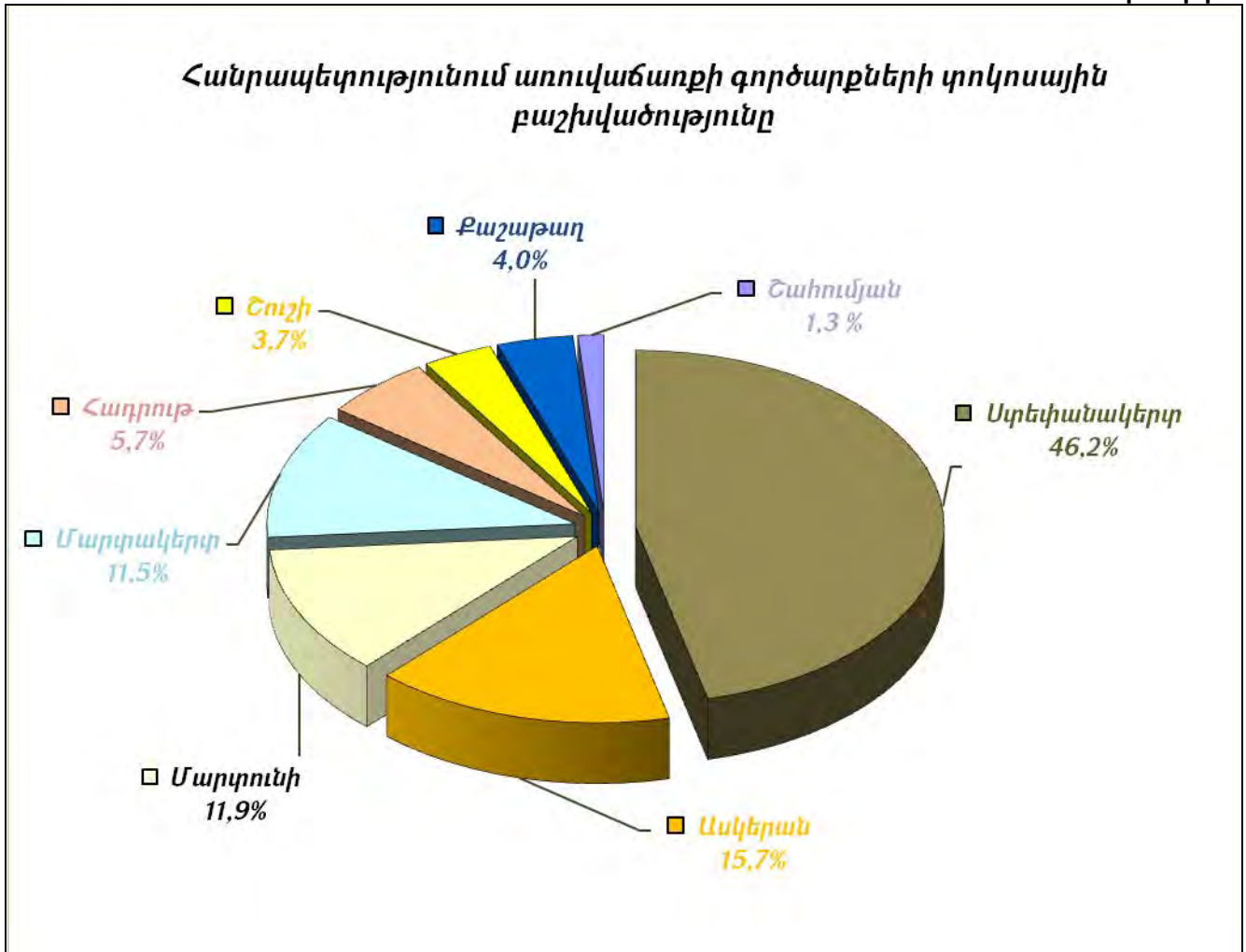
Աղյուսակ 1.4

Տարածաշրջանը	II եռամսյակ 2018թ.	փոփոխումը	II եռամսյակ 2019թ.	փոփոխումը	I եռամսյակ 2019թ.
Ստեփանակերտ	252	9,9%	277	29,4%	214
Ասկերան	68	38,2%	94	62,1%	58
Մարտունի	66	7,6%	71	22,4%	58
Մարտակերտ	26	2,7 անգ.	69	2,0 անգ.	34
Հաղրուօ	20	70,0%	34	41,7%	24
Շուշի	29	-24,1%	22	-35,3%	34
Քաշաթաղ	19	26,3%	24	9,1%	22
Շահումյան	16	-50,0%	8	-11,1%	9
Հանրապետություն	496	20,8%	599	32,2%	453

Առուվաճառքի գործարքների քանակի բարձր տոկոսաչափ արձանագրվել է Ստեփանակերտում՝ 46.2 % (2019թ. I եռամսյակում՝ 47.2%), իսկ ցածր Շահումյանի շրջանում՝ 1.3%. (2019թ. I եռամսյակում՝ 2.0%):

Գծապատկեր 1.6-ում ներկայացված են 2019 թվականի երկրորդ եռամսյակում անշարժ գույքի նկատմամբ իրականացված առուվաճառքի գործարքների ծավալներն ըստ շրջանների և Ստեփանակերտ քաղաքի.

2019թ. երկրորդ եռամսյակում բազմաբնակարան բնակելի շենքերի բնակարանների նկատմամբ իրականացվել է 78, իսկ անհատական բնակելի տների նկատմամբ՝ 74 առուվաճառքի գործարքներից ծագող իրավունքների պետական գրանցում:

2018թ. երկրորդ, 2019թ. առաջին և երկրորդ եռամսյակներում Ստեփանակերտ քաղաքում վաճառված բազմաբնակարան բնակելի շենքերի բնակարանների առուվաճառքների (պայմանագրային) գների և առաջարկվող գների վերլուծության արդյունքում ձևավորվել են բազմաբնակարան բնակելի շենքերի բնակարանների, 1 մ² մակերեսի հաշվարկով, հետևյալ շուկայական միջինացված արժեքները(Աղյուսակ 1.5).

Աղյուսակ 1.5

Գոտի	2018 թ. II եռամսյակ		2019 թ. II եռամսյակ		2019 թ. I եռամսյակ	
	Առաջնային շուկա	Երկրորդային շուկա	Առաջնային շուկա	Երկրորդային շուկա	Առաջնային շուկա	Երկրորդային շուկա
I	399.8	250.4	400.0	268.7	400.0	260.5
II	396.0	236.3	391.0	260.6	391.0	254.6
III	362.5	229.7	362.5	244.5	362.5	241.8
IV	-	-	-	-	-	-
Միջին արժեք	384.4	238.8	384.5	257.9	384.5	252.3

Ծանոթություն:1.Բազմաբնակարան բնակելի շենքերի բնակարանների, անհատական բնակելի տների, այգետնակների /ամառանոցների/ և դրան կից շինությունների տեղադրության /տարածագնահատման գոտիականության/ գործակիցները, ինչպես նաև գոտիների սահմանագծերի նկարագիրը հաստատված է ԱՀ կառավարության 2004 թվականի հուլիսի 30-ի թիվ 286 որոշմամբ

Գնային ինդեքսների ուսումնասիրությունը թույլ է տալիս եզրակացնել, որ Ստեփանակերտ քաղաքում 2019թ. երկրորդ եռամսյակում բազմաբնակարան բնակելի շենքերի բնակարանների շուկայական միջին արժեքները՝ 1 մ² մակերեսի հաշվարկով,

2019թ առաջին թվականի եռամսյակի համեմատ՝ առաջնային շուկայում մնացել է անփոփոխ, երկրորդային շուկայում՝ աճել 2.2%-ով, իսկ 2018թ. երկրորդ եռամսյակի համեմատ առաջնային շուկայում՝ 0.03%-ով, իսկ երկրորդային շուկայում՝ 8.0%-ով:

2018թ. երկրորդ, 2019թ. առաջին և երկրորդ եռամսյակներում Ստեփանակերտ քաղաքում շինության 200.0 մ² և տնամերձի 600.0մ² միջին մակերեսներով անհատական բնակելի տների առուվաճառքների (պայմանագրային) գների և առաջարկվող գների վերլուծության արդյունքում ձևավորվել են հետևյալ շուկայական միջինացված արժեքները շինության 1մ² մակերեսի հաշվարկով (ներառյալ տնամերձի միավորի արժեքը).

Աղյուսակ 1.6

ք.Ստեփանակերտում բնակելի տների 1 մ² միջին արժեքը(հազ. ՀՀ դրամ)՝ ըստ գոտիների

Գոտի	2018 թ. II եռամսյակ		2019 թ. II եռամսյակ		2019 թ. I եռամսյակ	
	Շինության 1 մ ² միջին արժեքը					
	Կառուցված մինչև 1980թ	Կառուցված 1980թ. և հետո	Կառուցված մինչև 1980թ	Կառուցված 1980թ. և հետո	Կառուցված մինչև 1980թ	Կառուցված 1980թ. և հետո
I	170.8	304.7	170.8	304.7	170.8	304.7
II	114.6	173.4	120.6	182.3	120.6	182.3
III	96.4	151.7	108.2	160.5	105.4	154.5
IV	91.1	117.6	96.4	122.3	91.6	120.8
Միջին արժեք	118.2	186.9	124.0	192.5	122.1	190.7

Գնային ինդեքսների ուսումնասիրությունը թույլ է տալիս եզրակացնել, որ 2019թ. երկրորդ եռամսյակում Ստեփանակերտ քաղաքում անհատական բնակելի տների/կառուցված մինչև 1980թ. և 1980 թվականից հետո/ շինության 1մ² մակերեսի շուկայական միջին արժեքները 2019թ. առաջին եռամսյակի համեմատ աճել են համապատասխանաբար՝ 1.6%-ով և 0.9%-ով: 2018թ. երկրորդ եռամսյակի համեմատ միջև 1980թ. կառուցված անհատական բնակելի տների արժեքները աճել են 4.9%-ով, իսկ 1980 թվականից հետո կառուցված բնակելի տների դեպքում՝ 3.0%-ով:

2018թ. երկրորդ, 2019թ. առաջին և երկրորդ եռամսյակներում հանրապետության շրջկենտրոններում /քաղաքներում/ վաճառված բազմաբնակարան բնակելի շենքերի բնակարանների առուվաճառքների (պայմանագրային) գների և առաջարկվող գների վերլուծության արդյունքում ձևավորվել են հետևյալ շուկայական միջին արժեքները և նրանց փոփոխման սահմանները.

Աղյուսակ 1.7

Շրջկենտրոններում բնակարանների 1մ² միջին արժեքը

Շրջկենտրոններ	2018 թ. II եռամսյակ	2019 թ. II եռամսյակ	2019 թ. I եռամսյակ
	բնակարանի 1 մ ² միջին արժեքը /հազ. ՀՀ դրամ/		
Ասկերան	98.4	98.4	98.4
Մարտունի	98.2	98.2	98.2
Մարտակերտ	69.9	69.0	69.0
Հաղրուփ	71.6	72.4	72.4
Շուշի	154.6	154.5	154.8
Բերձոր	72.8	72.6	72.6
Քարվաճառ	-	-	-

2018թ. երկրորդ, 2019թ. առաջին և երկրորդ եռամսյակներում հանրապետության շրջկենտրոններում շինության 200.0 մ² և տնամերձի 1000.0 մ² միջին մակերեսներով անհատական բնակելի տների առուվաճառքների (պայմանագրային) գների և առաջարկվող գների վերլուծության արդյունքում ձևավորվել են հետևյալ շուկայական միջինացված արժեքները՝ հաշվարկված՝ շինության 1մ² մակերեսով, ներառյալ տնամերձի միավորի արժեքը.

Աղյուսակ 1.8

Շրջկենտրոններում անհատական բնակելի տների 1մ² միջին արժեքը

Շրջկենտրոններ	2018 թ. II եռամսյակ		2019 թ. II եռամսյակ		2019 թ. I եռամսյակ	
	Շինության 1 մ ² միջին արժեքը՝ ներառյալ տնամերձի միավորի արժեքը (հազ. ՀՀ դրամ)		Շինության 1 մ ² միջին արժեքը՝ ներառյալ տնամերձի միավորի արժեքը (հազ. ՀՀ դրամ)		Շինության 1 մ ² միջին արժեքը՝ ներառյալ տնամերձի միավորի արժեքը (հազ. ՀՀ դրամ)	
	Կառուցված մինչև 1980թ	Կառուցված 1980թ. և հետո	Կառուցված մինչև 1980թ	Կառուցված 1980թ. և հետո	Կառուցված մինչև 1980թ	Կառուցված 1980թ. և հետո
Ասկերան	21.6	54.2	21.1	54.2	21.1	54.2
Մարտունի	24.5	52.0	26.0	52.0	26.0	52.0
Մարտակերտ	15.8	41.1	17.2	41.1	17.2	41.1
Հաղրուֆ	19.1	43.4	24.2	43.6	24.2	43.6
Շուշի	40.6	85.0	40.6	85.2	40.6	85.2
Բերձոր	13.8	30.2	17.1	35.0	17.9	35.0
Քարվաճառ	-	-	-	-	-	-

2019 թվականի երկրորդ եռամսյակում հանրապետությունում իրականացվել է 1128 միավոր հողամասերի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցում, որից 250 միավորը՝ Ստեփանակերտ քաղաքում:

Հողամասերի նկատմամբ իրականացվել է 378 առուվաճառքի գործարքից ծագող իրավունքի պետական գրանցում, որից 143 միավորը՝ Ստեփանակերտ քաղաքում:

Հանրապետությունում 2019 թվականի երկրորդ եռամսյակում հողերի առուվաճառքի գործարքների քանակը, 2019 թվականի առաջին եռամսյակի համեմատ / 205 միավոր/, աճել է 52.4%-ով, իսկ 2018թ. երկրորդ եռամսյակի /248 միավոր/ համեմատ՝ 84.4 %-ով:

Վաճառված հողերն(առանց ԴԱՀԿ կողմից գույքի իրացումների) ըստ նպատակային նշանակության բաշխվել են.

- գյուղատնտեսական նշանակության հող՝ 66 միավոր (109,0446 հա), որից 3 միավոր (0,3020հա) Ստեփանակերտ քաղաքում
- բնակելի կառուցապատման հող՝ 176 միավոր (22,5674հա), որից Ստեփանակերտում՝ 79 միավոր (8,2087հա)
- հասարակական (խառը) կառուցապատման հող՝ 116 միավոր (7,3227հա), որից Ստեփանակերտում՝ 49 միավոր (1,7432հա)
- արդյունաբերական օբյեկտների/այդ թվում էներգետիկայի/ հող՝ 16 միավոր (1,4685 հա), որից Ստեփանակերտում՝ 10 միավոր (0,3035 հա):

Հողերի առուվաճառքի առավել մեծ ծավալներն արձանագրվել են Ասկերանի շրջանում՝ 42,1865 հա, որից 36,2663 հա գյուղատնտեսական նշանակության հողեր են:

Վաճառված հողերի քանակի 65,78 %-ը կամ 246 գործարք (80,1628 հա) հանդիսացել է պետական կամ համայնքային սեփականության հողեր, որից Ստեփանակերտում՝ 96 միավոր (7,3202 հա), իսկ 34.22 %-ը կամ 128 միավորը (60,24հա) հանդիսացել է մասնավոր սեփականության հող, որից Ստեփանակերտում՝ 45 միավոր (3,2372 հա):

Աղյուսակ 1.9-ում ներկայացված է 2019 թվականի երկրորդ եռամսյակում պետական կամ համայնքային, ինչպես նաև մասնավոր սեփականություն հանդիսացող հողերի առուվաճառքի գործարքների քանակների և մակերեսների բաշխվածությունն ըստ շրջանների և Ստեփանակերտ քաղաքի, որտեղ ներառված չեն ԴԱՀԿ կողմից գույքի իրացումները.

Աղյուսակ 1.9

Տարածաշրջանը	Պետական և համայնքային սեփականություն հանդիսացող								Մասնավոր սեփականություն հանդիսացող							
	Գյուղատնտեսական նշանակության հողերի		Արդյունաբերական օբյեկտների հողերի		Բնակավայրերի հողեր				Գյուղատնտեսական նշանակության հողերի		Արդյունաբերական օբյեկտների հողերի		Բնակավայրերի հողեր			
					Բնակելի կառուց./տնամերձ/ հողերի		Հասարակական կառուց. հողերի						Բնակելի կառուց./տնամերձ/ հողերի		Հասարակական կառուց. հողերի	
	Միավոր	Մակերես /հա/	Միավոր	Մակերես /հա/	Միավոր	Մակերես /հա/	Միավոր	Մակերես /հա/	Միավոր	Մակերես /հա/	Միավոր	Մակերես /հա/	Միավոր	Մակերես /հա/	Միավոր	Մակերես /հա/
Ստեփանակերտ	2	0,261	7	0,0138	52	5,7960	35	1,2494	1	0,0410	3	0,2897	27	2,4127	14	0,4938
Շուշի	0	0	0	0	2	0,0900	1	0,0600	0	0,0000	0	0	1	0,1311	0	0
Ասկերան	4	5,2400	2	0,4780	15	2,4811	13	0,7959	22	31,0263	2	0,247	10	1,3022	3	0,616
Մարտունի	2	0,8987	0	0	12	1,5519	15	0,3398	11	3,6512	0	0	11	1,2409	1	0,004
Մարտակերտ	4	11,2940	2	0,4400	27	3,4896	12	0,6370	5	6,8850	0	0	1	0,0700	0	0
Հաղրուօ	1	1,3000	0	0	5	1,0440	9	2,5729	4	9,1802	0	0	10	2,5600	1	0,0035
Քաշաթաղ	9	36,8961	0	0	1	0,1485	7	0,2148	0	0	0	0	0	0	0	0
Շահումյան	1	2,3711	0	0	2	0,2494	4	0,2498	0	0	0	0	0	0	1	0,0858

Ստորև ներկայացված է 2019 թվականի երկրորդ եռամսյակում պետական կամ համայնքային սեփականություն հանդիսացող հողերի ուղղակի և աճուրդ վաճառքի գործարքների քանակի և մակերեսի բաշխվածությունն ըստ շրջանների, Ստեփանակերտ քաղաքի և ըստ հողերի նպատակային նշանակության:

Աղյուսակ 1.10

Տարածաշրջանը	Պետական և համայնքային սեփականություն հանդիսացող հողերի ուղղակի վաճառք										Պետական և համայնքային սեփականություն հանդիսացող հողերի աճուրդ վաճառք									
	Ընդամենը		Գյուղատնտեսական նշանակության հողերի		Արդյունաբերական օբյեկտների հողերի		Բնակավայրերի հողեր				Ընդամենը		Գյուղատնտեսական նշանակության հողերի		Արդյունաբերական օբյեկտների հողերի		Բնակավայրերի հողեր			
							Բնակելի կառուց./տնամերձ/ հողերի		Հասարակական կառուց.								Բնակելի կառուց./տնամերձ/ հողերի		Հասարակական կառուց. հողերի	
	Միավոր	Մակերես /հա/	Միավոր	Մակերես /հա/	Միավոր	Մակերես /հա/	Միավոր	Մակերես /հա/	Միավոր	Մակերես /հա/	Միավոր	Մակերես /հա/	Միավոր	Մակերես /հա/	Միավոր	Մակերես /հա/	Միավոր	Մակերես /հա/	Միավոր	Մակերես /հա/
Ստեփանակերտ	91	6,6838	2	0,261	7	0,0138	49	5,4412	33	0,9678	5	0,6364	0	0,0000	0	0,0000	3	0,3548	2	0,2816
Շուշի	1	0,0853	0	0	0	0	1	0,0853	0	0	2	0,0647	0	0,0000	0	0	1	0,0600	1	0,0047
Ասկերան	0	0,0000	0	0	0	0	0	0,0000	0	0	34	8,9950	4	5,2400	2	0,4780	15	2,4811	13	0,7959
Մարտունի	1	0,0269	0	0	0	0	0	0,0000	1	0,0269	28	2,7635	2	0,8987	0	0	12	1,5519	14	0,3129
Մարտակերտ	1	0,0032	0	0	0	0	1	0,0032	0	0	44	15,8574	4	11,2940	2	0,4400	26	3,4864	12	0,6370
Հաղրուօ	1	0,5090	0	0	0	0	1	0,5090	0	0	14	4,4079	1	1,3000	0	0	4	0,5350	9	2,5729
Քաշաթաղ	0	0,0000	0	0	0	0	0	0,0000	0	0	17	37,2594	9	36,8961	0	0,0000	1	0,1485	7	0,2148
Շահումյան	0	0,0000	0	0	0	0	0	0,0000	0	0	7	2,8703	1	2,3711	0	0,0000	2	0,2494	4	0,2498

Աղյուսակ 1.11-ում ներկայացված է 2019 թվականի երկրորդ եռամսյակում գյուղատնտեսական նշանակության հողերի պայմանագրային գների վերլուծությունների արդյունքները 1 մ² մակերեսի հաշվարկով, որտեղ ներառված չեն հողերի դատարանի վճռով և ուղղակի վաճառքների տվյալները:

Աղյուսակ 1.11

Տարածաշրջանի անվանումը	Պետական և համայնքային սեփականություն հանդիսացող գյուղ.նշ.հողերի աճուրդային վաճառքների					Մասնավոր սեփականություն հանդիսացող գյուղ.նշ.հողերի վաճառքների				
	Միավորների քանակը	Մակերեսը/հա/	Արդյունքում ձևավորված պայմանագրային գները 1 մ ² հաշվարկով / դրամ/			Միավորների քանակը	Մակերեսը/հա/	Արդյունքում ձևավորված շուկայական գները 1 մ ² մակերեսի հաշվարկով / դրամ/		
			նվազագույն	առավելագույն	միջին			նվազագույն	առավելագույն	միջին
ք.Ստեփանակերտ										
Ստեփանակերտ	-	-	-	-	-	1	0,0410	4882,8	4882,8	4882,8
Շուշիի շրջան										
ք.Շուշի	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Շրջան /միջինը/	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ասկերանի շրջան										
ք.Ասկերան	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Շրջան /միջինը/	4	5,24	12,32	31,83	22,74	22	31,026	5,6	250,0	149,7
Մարտունու շրջան										
ք.Մարտունի	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Շրջան /միջինը/	2	0,8987	25,00	25,00	25,00	11	3,6512	6,4	1000,0	361,6
Մարտակերտի շրջան										
ք.Մարտակերտ	-	-	-	-	-	1	2,325	25,8	25,8	25,8
Շրջան /միջինը/	4	11,294	3,15	38,28	21,17	4	4,56	117,0	416,7	192,7
Հաղրուփի շրջան										
ք.Հաղրուփ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Շրջան /միջինը/	1	1,3000	38,46	38,46	38,46	4	9,1802	33,5	238,5	100,5
Քաշաթաղի շրջան										
ք.Քերձոր	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Շրջան /միջինը/	9	36,8961	1,53	18,45	7,26	-	-	-	-	-
Շահումյանի շրջան										
ք.Քարվաճառ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Շրջան /միջինը/	1	2,3711	3,14	3,14	3,14	-	-	-	-	-

Գյուղատնտեսական նշանակության հողերի գների փոփոխման միջակայքի մեծ լինելը կապված է հողերի տեղադրությունից և հողատեսքերից:
Աղյուսակ 1.12 –ում ներկայացվում է 2019 թվականի երկրորդ եռամսյակում բնակելի կառուցապատման (տնամերձ) հողերի պայմանագրային գների վերլուծությունների արդյունքները 1 մ² մակերեսի հաշվարկով, որտեղ ներառված չեն հողերի դատարանի վճռով և ուղղակի վաճառքների տվյալները.

Աղյուսակ 1.12

Տարածաշրջանի անվանումը	Պետական և համայնքային սեփականություն հանդիսացող բնակելի կառուցապատման /տնամերձ/ հողերի աճուրդային վաճառքների					Մասնավոր սեփականություն հանդիսացող բնակելի կառուցապատման /տնամերձ/ հողերի վաճառքների				
	Միավորների քանակը	Մակերեսը/ մ ² /	Արդյունքում ձևավորված պայմանագրային գները 1մ ² մակերեսի հաշվարկով/մ դրամ/			Միավորների քանակը	Մակերեսը/ մ ² /	Արդյունքում ձևավորված շուկայական գները 1մ ² մակերեսի հաշվարկով/ դրամ/		
			նվազագույն	առավելագույն	միջին			նվազագույն	առավելագույն	միջին
ք.Ստեփանակերտ										
Ստեփանակերտ /միջինը/	3	0,3548	288,4	525,0	367,2	27	2,4127	498,5	11930,9	2950.4
Շուշիի շրջան										
ք.Շուշի	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Շրջան/միջինը/	1	0,06	46,7	46,7	46,7	1	0,1311	228,8	228,8	228,8
Ասկերանի շրջան										
ք.Ասկերան	1	0,11	332,7	332,7	333	-	-	-	-	-
Շրջան/միջինը/	14	2,3711	20,43	206,7	67,7	10	1,3022	153,9	961,1	534,0
Մարտունու շրջան										
ք.Մարտունի	3	0,2713	75,5	75,5	75,5	4	0,4516	105,8	1387,0	536,1
Շրջան/միջինը/	9	1,2806	29,0	93,7	72,2	7	0,7893	66,7	1846,7	405,3
Մարտակերտի շրջան										
ք.Մարտակերտ	18	1,956	93,7	102,6	93,2	-	-	-	-	-
Շրջան/միջինը/	8	1,5304	9,1	119,6	52,9	1	0,07	714,3	714,3	714,3
Հաղարծի շրջան										
ք.Հաղարծի	3	0,335	72,0	202,6	155,4	-	-	-	-	-
Շրջան/միջինը/	1	0,200	75,0	75,0	75,0	10	2,5635	50,0	704,2	205,0
Քաշաթաղի շրջան										
Բերձոր	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Շրջան/միջինը/	1	0,1485	13,5	13,5	13,5	-	-	-	-	-
Շահումյանի շրջան										
Քարվաճառ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Շրջան/միջինը/	2	0,2494	40,7	59,3	50,0	-	-	-	-	-

2019թ. երկրորդ եռամսյակում վարձակալության գործարքները կազմել են անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցումների քանակի 14.1%-ը (2019թ. I եռամսյակում՝ 14.4 %-ը): Իրականացվել է վարձակալության 368 գործարքից ծագող

իրավունքի պետական գրանցում, որոնց քանակը 2019թ. առաջին եռամսյակի համեմատ աճել է 49.6%-ով, իսկ 2018թ. երկրորդ եռամսյակի համեմատ՝ 49.0%-ով:

2019թ. երկրորդ եռամսյակում հանրապետությունում հողամասերի նկատմամբ իրականացվել է 338 վարձակալության գործարքից ծագող իրավունքի պետական գրանցում, որոնց քանակը 2019թ. առաջին եռամսյակի (262 գործարք) համեմատ աճել է 29.0%-ով, իսկ 2018թ. երկրորդ եռամսյակի (220 գործարք) համեմատ՝ 53.6%-ով:

Հողամասերի վարձակալության գործարքների քանակի բարձր տոկոսաչափ գրանցվել է Մարտունու՝ 43.8% (2019թ. I եռամսյակում՝ Ասկերանի՝ 31.7%), իսկ ցածր՝ Շուշիի 0.3%(2019թ. I եռամսյակում՝ Շահումյանի 0.8%) շրջաններում:

2019թ. երկրորդ եռամսյակում հանրապետությունում գրանցվել է 4038.42 հա ընդհանուր մակերեսով, գյուղատնտեսական նշանակության հողամասերի վարձակալության 302 գործարք: Հողամասերի մակերեսները և գործարքների քանակը՝ ըստ հանրապետության շրջանների, ունեն հետևյալ բաշխվածությունը.

Աղյուսակ 1.13

<i>Տարածաշրջանը</i>	I եռամսյակ 2019թ.		II եռամսյակ 2019թ.		<i>փոփոխումը</i>	
	քանակը	մակերեսը /հա/	քանակը	մակերեսը /հա/	քանակը	մակերեսը
Ասկերան	78	442,63	66	237,4	-15,4%	-46,4%
Մարտունի	43	417,71	133	417,88	3,1 անգ.	0,1%
Մարտակերտ	32	301,88	24	345,68	-25,0%	14,5%
Հաղրուֆ	41	983,22	28	1253,36	-31,7%	27,5%
Շուշի	5	620,1	1	0,53	-80,0%	-99,9%
Քաշաթաղ	31	397,55	32	775,20	3,2%	95,0%
Շահումյան	2	7,17	18	1008,37	9,0 անգ.	140,6 անգ.
Հանրապետություն	232	3170,26	302	4038,42	30,2%	27,4%

Հանրապետությունում անշարժ գույքի շուկայի դիտարկումները ցույց են տալիս, որ հանրապետությունում վարձակալության համար, որպես ակտիվ անշարժ գույքի տեսակներ, հանդես են գալիս Ստեփանակերտում՝ հասարակական նշանակության օբյեկտները, իսկ շրջաններում՝ գյուղատնտեսական նշանակության հողամասերը:

2019թ. երկրորդ եռամսյակում կատարվել է գրավադրման 449 գործարքից ծագող իրավունքի պետական գրանցում, որոնց քանակը 2019թ. առաջին եռամսյակի համեմատ աճել է 34.8%-ով, իսկ 2018թ. երկրորդ եռամսյակի համեմատ՝ 2.3 անգամ:

Գրավադրման գործարքների քանակի բարձր տոկոսաչափ արձանագրվել է Ստեփանակերտում՝ 70.4% (2019թ. I եռամսյակում՝ 65.8%), իսկ ցածր՝ Շահումյանի 2.0% (2019թ. I եռամսյակում՝ Շուշիի, Քաշաթաղի 2.0%) շրջաններում:

2019թ. երկրորդ եռամսյակում հանրապետությունում բազմաբնակարան շենքերի բնակարանների նկատմամբ իրականացվել է 221, իսկ անհատական բնակելի տների նկատմամբ 125 գրավադրման գործարքից ծագող իրավունքի պետական գրանցում, որոնց քանակը 2019թ. առաջին եռամսյակի համեմատ աճել է համապատասխանաբար 3.4 և 2.0 անգամ :

ԱՀ Էկոնոմիկայի և արտադրական ենթակառուցվածքների նախարարության աշխատակազմի անշարժ գույքի կադաստրի վարչության անշարժ գույքի կադաստրային գնահատման և համակարգված դիտարկումների բաժին

հեռ.՝ 047-94-48-79